

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року №683)

Форма № Н – 3.03

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**ПРОГРАМА
ВАРІАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КУРОРТОЛОГІЯ»**

підготовки бакалавра

напрямів 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»

Харків
ХНУМГ
2014 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Харківський національний університет міського господарства імені
О. М. Бекетова

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

ст. викл. О. М. Кравець

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково - методичною
радою факультету Менеджменту з напрямів 6.140103 «Туризм», 6.140101
«Готельно-ресторанна справа».

Протокол № 1 від «29» серпня 2013 року.

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Курортологія» складена відповідно варіативної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямів 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа».

Предметом вивчення дисципліни є діяльність санаторно-курортних закладів.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни безпосередньо спирається на вивчення дисциплін ВПП 10 «Організація туризму», ВПП 13 – «Технологія обслуговування».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. *Основи курортології.*
2. *Організація санаторно-курортного лікування.*

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування теоретичних вмінь та навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організація санаторно-курортного лікування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття навичок щодо використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів під час лікування в умовах санаторно-курортних закладів.

1.3. Згідно з вимогами варіативної частини освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні цілющі властивості природних лікувальних факторів, властивостей та механізми їх впливу на організм людини;
- нормативно-правові акти у сфері курортології;
- діяльність курортної інфраструктури;
- вплив природно – ресурсних факторів на розвиток курортної справи;
- питання санітарної охорони курортів

вміти :

- знаходити курортні ресурси;
- вивчати можливості використання курортних факторів з метою туризму, рекреації, лікування та профілактики на курортах;
- вивчати попит населення у санаторно-курортному лікуванні;
- організовувати туризм, рекреацію, лікування та профілактику на курортах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години / 1,3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1: Курортологія

Змістовий модуль 1. Основи курортології

1.1. Курорти – провідний сегмент індустрії туризму

1. Поняття, предмет, мета, завдання, структура дисципліни.
2. Курортні фактори: поняття, класифікація, використання в лікувальних і оздоровчих цілях.
3. Класифікація курортів.
4. Сучасна курортна медицина: сутність, складові, методи.
5. Охорона природних лікувальних ресурсів.

1.2. Історія розвитку санаторно-курортної справи

1. Історичні аспекти розвитку санаторно-курортної справи.
2. Розвиток курортної справи в Україні.

1.3. Основи медичної кліматології

1. Поняття та завдання медичної кліматології.
2. Типи клімату й погоди та їхній вплив на організм людини: адаптація, акліматизація, загартовування.
3. Медична характеристика клімату основних природних зон.
4. Основні види кліматотерапії.
5. Фізичні та фізіологічні основи дозиметрії й дозування кліматолікувальних процедур.
6. Курортні ландшафти та їхнє використання в рекреаційних цілях.

1.4. Основи бальнеології та бальнеотехніки

1. Лікувальна дія прісної води на організм людини.
2. Визначення та основні поняття бальнеології.
3. Бальнеотехніка: предмет, завдання, технологічні схеми.
4. Основні методи бальнеологічного лікування.
5. Лікувальні мінеральні води України.

1.5. Основи грязелікування

1. Лікувальні грязі: поняття та класифікація.
2. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини.
3. Показання та протипоказання до грязелікування.
4. Методики проведення грязелікувальних процедур.

1.6. Лікування глиною в курортній практиці

1. Цілющі властивості й хімічний склад глини.
2. Види лікувальної глини та їхнє використання в курортній практиці.
3. Псамотерапія.

1.7. Термотерапія в санаторно-курортному лікуванні

1. Термотерапія (теплолікування): поняття, сутність, різновиди.
2. Парафінолікування.
3. Озокеритолікування.
4. Лікування нафталанською нафтою.
5. Лікувальна дія пари.

1.8. Фітотерапія й апітерапія в курортній практиці.

1. Фітотерапія: поняття, лікувальні форми.
2. Апітерапія: лікування медом і продуктами бджільництва.
3. Цілющі властивості меду та його використання при хворобах людини.

1.9. Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори

1. Фізіотерапія: поняття, методи.
2. Штучні фізичні фактори, що використовують у курортній лікувальній практиці.
3. Використання рідкісних і нетрадиційних методів лікування.

1.10. Лікувальна фізична культура та лікувальний масаж

1. Рухова активність в умовах курорту.
2. Основи лікувальної фізичної культури (ЛФК). Форми занять ЛФК.
3. Масаж в комплексі санаторно-курортного лікування. Основні види масажу.

1.11. Провідні світові лікувальні курорти та лікувальний туризм

1. Лікувально-оздоровчий туризм: поняття та сутність.
2. Історичні аспекти розвитку лікувального туризму.
3. Сучасний світовий ринок лікувального туризму.

Змістовий модуль 2. Організація санаторно-курортного лікування

2.1. Особливості організації лікування хвороб людини в умовах курорту

1. Специфіка санаторно-курортного лікування.
2. Види санаторно-курортних закладів.
3. Функціональна структура санаторно-курортних закладів та їхня матеріально-технічна база.
4. Організація дієтичного харчування в санаторно-курортних установах.
5. Лікування хвороб серцево-судинної системи в умовах курортів.
7. Санаторно-курортне лікування органів дихання.
6. Санаторно-курортне лікування хвороб органів шлунка.
7. Курортне лікування кишечника.
8. Санаторно-курортне лікування хвороб печінки.
9. Курортне лікування хвороб нирок та сечовивідних протоків.
10. Курортне лікування хвороб опорно-рухового апарату.

11. Лікування хвороб головного мозку, психотерапія в умовах курорту.

2.2. Управління санаторно-курортними закладами

1. Еволюція підходів до управління курортами.

2. Управління курортами на різних рівнях. Функції управління в санаторно-курортних закладах.

3. Правове-регулювання діяльності санаторно-курортних закладів.

4. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю.

5. Кадровий склад закладів санаторно-курортного комплексу.

6. Організація дозвілля в санаторно-курортних закладах: анімаційний сервіс.

7. Забезпечення якості й ефективності діяльності санаторно-курортних закладів.

3. Рекомендована література

1. Бабкина А. В. Специальные виды туризма: учеб. пособие / А. В. Бабкина. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 252 с.

2. Боголюбов В. М. Курортология и физиотерапия / В. М. Боголюбов. – М. : Бином, 2008. – 312 с.

3. Ветитнев А. М. Курортное дело : учеб. пособие / А. М. Ветитнев, Л. Б. Журавлева. – М. : КНОРУС, 2006. – 528 с.

4. Драчева Е. Л. Специальные виды туризма. Лечебный туризм: учеб. пособие / Е. Л. Драчева. – М.б Кнорус, 2008. – 152 с .

5. Кусков А. С. Курортология и оздоровительный туризм / А. С. Кусков, О. В. Лысикова. – Ростов н/Д : Феникс, 2004. – 320 с.

6. Степанов Е. Г. Основы курортологии : учеб. пособие / Е. Г. Степанов. – Х.: ХНАГХ, 2006. – 326 с.

7. Степанов Е. Г. Санаторно-курортное лечение : учеб. пособие / Е. Г. Степанов. – Х. : ХНАГХ, 2006. – 332 с.

8. Сухарев Е. Е. Курортное дело : учеб. пособие / Е. Е. Сухарев. – 2-е изд., стер. – М. : Издательство «Омега-Л», 2011. – 224 с. : табл. – (Библиотека высшей школы).

9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник / В. Н. Фоменко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – з напряму підготовки *6.140103 «Туризм»* – екзамен; з напряму *6.140101 «Готельно-ресторанна справа»* – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – з напряму *6.140103 «Туризм»* – підсумкове екзаменаційне тестування; з напряму *6.140101 «Готельно-ресторанна справа»* – підсумкове залікове тестування у навчальному дистанційному курсі «Курортологія», індивідуальне завдання (КР).

Навчальне видання

Програма
варіативної навчальної дисципліни

«Курортологія»

підготовки бакалавра

напрямів 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»

Розробник: **КРАВЕЦЬ** Ольга Миколаївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 347 а

Підп. до друку 4.11.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,2

Зам. № 9513

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,

вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4705 від 28.03.2014 р.